

Analýza kritérií pro žadatele o nájem obecních bytů v hlavním městě Praze

Pravidla nájmu bytů stanovená hlavním městem Prahou

Pravidla pronájmu a prodlužování doby nájmu bytů a ubytovacích místností v objektech HMP nesvěřených MČ jsou v hlavním městě Praze upravena usnesením rady¹ (dále jen „pravidla“). V oddíle III. těchto pravidel jsou určeny podmínky nájmu bytů osobám v sociální tísní² a jsou zde obsažena vstupní kritéria, která musí žadatel o nájem bytu splňovat.

Kritérium výše příjmu

Jedním z kritérií³ je požadovaný celkový čistý měsíční příjem na domácnost žadatele, který musí být v rozsahu uvedeném v následující tabulce:

Počet členů domácnosti	1	2	3	4	5 a více
Násobek průměrné měsíční mzdy v hlavním městě Praze za minulý rok ⁴	od 0,35 do 0,7	od 0,5 do 1,0	od 0,7 do 1,25	od 0,9 do 1,5	od 1,1 do 1,7

Zatímco u jiných vstupních kritérií⁵ pravidla umožňují ve zvlášť závažných případech udělit výjimku, u kritéria výše příjmu tato možnost uvedena není.

Kritérium výše příjmu je vázáno na počet členů domácnosti, přičemž však pravidla nijak nezohledňují skladbu domácnosti (tj. zda se jedná o zletilé osoby, či děti).

Kritérium zdrojů příjmu

Další vstupní kritérium⁶ stanovuje, že příjmy žadatele, případně dalšího člena společné domácnosti žadatele, nepocházejí výhradně ze sociálních dávek. U tohoto kritéria umožňují pravidla udělit výjimku.

Případ stěžovatelů

V minulosti se na mě obrátila rodina, která se v důsledku pravidel nemohla o nájem obecního bytu v Praze ucházet. Právě na základě podnětu těchto stěžovatelů jsem se začala pravidly nájmu obecních bytů v Praze zabývat. Rodinu stěžovatelů tvoří dva dospělí a čtyři

1 Usnesení Rady hlavního města Prahy č. 3141 ze dne 13. prosince 2016.

2 Byty pro osoby v sociální tísní jsou podle pravidel určeny pro bydlení občanů, kteří se ne svojí vlastní vinou ocitli v tíživé sociální situaci a nejsou schopni řešit ji vlastními prostředky, případně s pomocí městské části dle trvalého pobytu žadatele.

3 Část B) oddíl III. bod h) pravidel.

4 Při určení průměrné mzdy se vychází z údajů zveřejňovaného Českým statistickým úřadem.

5 Například u kritéria, že žadatel musí mít trvalý pobyt na území hlavního města Prahy minimálně po dobu posledních 5 let, nebo u kritéria, že příjmy žadatele nepocházejí výhradně ze sociálních dávek.

6 Část B) oddíl III. bod i) pravidel.

malé děti. Otec rodiny je osobou se zdravotním postižením (je prakticky nevidomý) a poživatелеm invalidního důchodu.

Jejich bytová situace je dlouhodobě tíživá. Hlavní město Praha jim byt nepronajalo, neboť jejich příjmy nedosahují požadované minimální výše příjmu na domácnost. Kvůli tomu, že mají čtyři malé děti, totiž spadají do kategorie „5 a více osob“. V relevantním období, kdy rodina chtěla o nájem bytu žádat, tedy ve druhém pololetí roku 2016 a v prvním pololetí roku 2017, se vycházelo z průměrné mzdy v roce 2015⁷, která činila 33.852 Kč. Rodina stěžovatelů by proto musela mít celkový měsíční příjem minimálně ve výši 37.237 Kč.

Celkový příjem rodiny stěžovatelů v době podání podnětu přitom činil podle jejich tvrzení 24.567 Kč.

Rodina stěžovatelů je při uspokojování svých bytových potřeb odkázána na azylové domy a ubytovny. Cena za bydlení v azylových domech se pro rodinu stěžovatelů pohybuje v částce kolem 10.000 Kč měsíčně.⁸

Podle vyjádření pracovnice jednoho z azylových domů rodina stěžovatelů cenu za ubytování vždy řádně hradila.

Primátorka hlavního města Prahy uvedla⁹, že nájemné v bytech hlavního města Prahy se pohybuje v rozmezí 63 až 100 Kč za m² za měsíc s tím, že je však při stanovení minimálního požadovaného příjmu třeba zohlednit další náklady na bydlení. Pro názornější představu tak například nájemné za obecní byt o podlahové ploše 80 m² bude v hlavním městě Praze činit v průměru 5.040 Kč až 8.000 Kč. I s dalšími náklady na bydlení se tak částka za bydlení v obecním bytě příliš neliší od nákladů na bydlení, které je rodina stěžovatelů schopna hradit.

Hodnocení kritérií

Kritérium výše příjmu

Přímou diskriminací se rozumí takové jednání, včetně opomenutí, kdy se s jednou osobou zachází méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci, a to mimo jiné z důvodu pohlaví.¹⁰ Za diskriminaci z důvodu pohlaví se považuje i diskriminace z důvodu mateřství nebo otcovství.¹¹

Aby se o diskriminaci jednalo, musí k méně příznivému zacházení docházet v některé z oblastí, které vymezuje antidiskriminační zákon.¹² Jednou z těchto oblastí je také přístup

7 Pro žádosti podané v I. pololetí kalendářního roku se vychází z průměrné mzdy v roce předminulém.

8 Např. ceník azylového domu v Horních Počernicích, dostupný z <http://skphopo.cz/index.php/m-sluzby/m-azylovy-dum/m-azylovy-dum-cenik>, nebo ceník azylového domu v Mělníku, dostupný z <http://www.melnik.cz/azylovy-dum/d-1914>.

9 Vyjádření primátorky hlavního města Prahy Mgr. Adriany Krnáčové, MBA, ze dne 24. dubna 2017, č. j. MHMP 642157/2017.

10 Ustanovení § 2 odst. 3 a antidiskriminačního zákona.

11 Ustanovení § 2 odst. 4 a antidiskriminačního zákona.

12 Ustanovení § 1 odst. 1 a antidiskriminačního zákona.

ke zboží a službám, včetně bydlení, pokud jsou nabízeny veřejnosti, nebo při jejich poskytování.

Nepřímou diskriminací se rozumí takové jednání nebo opomenutí, kdy na základě zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo praxe je z některého z důvodů uvedených v § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona osoba znevýhodněna oproti ostatním. Nepřímou diskriminací není, pokud je toto ustanovení, kritérium nebo praxe objektivně odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou přiměřené a nezbytné.¹³

Požadovaná výše příjmu pro žadatele o nájem obecního bytu představuje zdánlivě neutrální kritérium. Je-li však tato výše odvozena od počtu členů domácnosti, aniž se zohledňuje, zda se jedná o dospělé osoby nebo děti, pak takové kritérium znevýhodňuje rodiny s větším počtem dětí. Čím více dětí rodina má, tím vyšší příjem musí doložit. Takové kritérium by tak mohlo představovat nepřímou diskriminaci z důvodu pohlaví (otcovství a mateřství).

Hlavní město Praha¹⁴ požadavek na doložení výše příjmu odůvodňuje tím, že musí při správě majetku postupovat s péčí řádného hospodáře, a při nájmu bytů proto musí mít prokázáno, že žadatel bude schopen hradit nájemné a další náklady spojené s bydlením. Takový cíl lze jistě považovat za legitimní.

Aby však kritérium výše příjmu nebylo diskriminační, musí představovat nezbytný a přiměřený prostředek k dosažení daného cíle. Domnívám se přitom, že výše příjmu požadovaná ze strany hlavního města Prahy tyto podmínky nesplňuje.

Nezbytnost

Smyslem požadavku na doložení příjmu je ověřit si, zda žadatel o nájem bytu bude schopen hradit nájemné. Toho však lze dosáhnout i jinými prostředky, než stanovením obecné výše příjmu, kterou musí každý žadatel o nájem bytu doložit (bez ohledu na výši nákladů na bydlení spojených s užíváním konkrétního bytu). Je například možné posoudit každou žádost o nájem bytu individuálně, a to ve vztahu ke konkrétnímu nabízenému bytu a výši nákladů s jeho užíváním spojených a k celkovému příjmu žadatele a členů jeho domácnosti. S různými byty jsou totiž spojeny různé náklady a různé rodiny mají různé výdaje a příjmy. Pro posouzení, zda bude žadatel schopen hradit náklady na bydlení a současně jeho rodina bude schopna hradit své základní životní potřeby, by mělo podle mého názoru postačovat porovnání, zda po odečtení celkových nákladů na bydlení spojených s užíváním konkrétního nájemního bytu od celkového příjmu domácnosti žadatele bude rodině žadatele zbývat alespoň částka životního minima.¹⁵ Například rodina stěžovatelů by podle mého názoru při takovém porovnání měla být schopna náklady na bydlení hradit.¹⁶

---

13 Ustanovení § 3 odst. 1 antidiskriminačního zákona.

14 Vyjádření primátorky hlavního města Prahy Mgr. Adriany Krnáčové, MBA, ze dne 24. dubna 2017, č. j. MHMP 642157/2017.

15 Podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

16 Částka životního minima na rodinu stěžovatelů činí podle zákona o životním a existenčním minimu 13.330 Kč. Jejich celkový příjem činil v době podání podnětu 24.567 Kč. Pokud by hradili nájemné například ve výši 8.000 Kč, pak

Při posuzování, zda bude žadatel schopen hradit nájemné, je také možné (a dle mého názoru vhodné) zvažovat i to, zda bude žadatel díky nájmu obecního bytu moci k úhradě nájemného využít příspěvek na bydlení¹⁷ či doplatek na bydlení¹⁸. Na rozdíl od bydlení v bytě jsou totiž při využívání azylového domu či ubytovny nároky na tyto dávky omezené.¹⁹

K zajištění platby nájemného, je-li hrazeno ze sociálních dávek, pak mohou obce využít také institutu zvláštního příjemce dávky či možnosti použít dávku k přímé úhradě nákladů na bydlení, díky které mohou být dávky za účelem úhrady nájemného hrazeny přímo pronajímateli.²⁰ Dodávám také, že obec má na rozdíl od soukromého pronajímatele bytu širší možnosti, jak přispět k tomu, aby byl žadatel schopen nájemné hradit. Obec může totiž v odůvodněných případech využít sociální práce se žadatelem (nájemcem), která by měla vést ke komplexnímu řešení jeho nepříznivé situace a k posílení jeho vlastní odpovědnosti.

Kritérium výše příjmu tak, jak je stanoví hlavní město Praha, proto nepovažuji za nezbytný prostředek k zajištění platby nájemného, neboť k dosažení tohoto cíle existují alternativy.

Přiměřenost

Výši příjmu, kterou požaduje hlavní město Praha, nepovažuji ani za přiměřený prostředek, a to z následujících důvodů:

- (1) Výše požadovaného příjmu se odvíjí od počtu členů domácnosti, aniž se rozlišuje, zda se jedná o dospělé osoby nebo děti. Rodina, kterou tvoří čtyři zletilé osoby a dvě děti²¹, tak musí prokázat stejný příjem jako rodina stěžovatelů, kterou kromě stěžovatelů tvoří čtyři malé děti. Zatímco v první rodině může k dosažení požadovaného příjmu přispět většina členů domácnosti, v rodině stěžovatelů mohou získat příjem pouze stěžovatelé, z nichž jeden je navíc poživitelem invalidního důchodu a druhý zajišťuje péči o děti a domácnost (což jeden ze stěžovatelů v důsledku těžkého zrakového postižení činit nemůže). Domnívám se navíc, že náklady na nutné potřeby malých dětí nedosahují takové výše jako náklady na potřeby

---

po jeho zaplacení a odečtení částky životního minima by rodině stěžovatelů zbývala ještě částka ve výši 3.237 Kč, která by podle mého názoru mohla postačovat na úhradu zbývajících nákladů spojených s bydlením (elektrina, voda a pod.).

17 Dávka státní sociální podpory podle ustanovení § 24 a násl. zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

18 Dávka pomoci v hmotné nouzi podle ustanovení § 33 a násl. zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi ve znění pozdějších předpisů.

19 Dávky na bydlení by měly primárně směřovat k podpoře standardního bydlení v bytech, azylové domy a ubytovny totiž neslouží k uspokojení potřeby trvalého bydlení. Příspěvek na bydlení tak lze přiznat jen za podmínky bydlení v bytě, nelze jej přiznat při bydlení v azylovém domě či ubytovně. K úhradě nákladů na bydlení lze pak v takových případech čerpat jen doplatek na bydlení, nárok na něj je však v případě některých ubytovacích zařízení také omezen. Pro úplnost dodávám, že systém dávek je nastaven tak, aby dávky určené na bydlení pokryly náklady na bydlení a zbytek příjmu zůstal rodině na živobytí. Základní informace k dávám souvisejícím s bydlením je možné nalézt na webových stránkách veřejného ochránce práv (<https://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/chcete-si-stezovat/zivotni-situace-problemy-a-jejich-reseni/davky-na-bydleni/>), podrobné informace k možnosti čerpání těchto dávek pak budou mít bezpochyby pracovníci hlavního města.

20 Využití těchto institutů umožňuje například ustanovení § 59 odst. 2 a 7 zákona o státní sociální podpoře nebo ustanovení § 40 odst. 2 a § 42 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

21 Lze si představit např. rodinu, kterou tvoří manželé se dvěma nezletilými dětmi a jedním zletilým dítětem a která žije ve společné domácnosti s rodičem některého z manželů.

dospělých osob. Rodina s malými dětmi tak musí doložit stejný příjem jako rodina, kterou tvoří převážně zletilé osoby, přestože rodina s malými dětmi má mnohem omezenější možnosti požadovaného příjmu dosáhnout a současně náklady této rodiny na zajištění nutných potřeb nemusejí dosahovat takové výše jako náklady rodiny, kterou tvoří převážně dospělé osoby.

- (2) Nepodaří-li se takové rodině, jakou představuje rodina stěžovatelů, získat nájem obecního bytu, je prakticky odkázána na azylové domy a ubytovny. Náklady na bydlení v nich se však výrazně neliší od nájemného v obecních bytech.²² Pokud je tedy rodina delší dobu schopna i ze stávajících příjmů hradit náklady na bydlení v azylových domech (či jiných prostorách)²³, nevidím důvod k tomu, aby pro možnost získat nájem obecního bytu musela doložit příjem o mnoho vyšší, než s jakým vystačila doposud i při hrazení obdobných výdajů.
- (3) Požadovaná výše příjmu je v hlavním městě Praze odvozena od průměrné mzdy. Ta však nemusí nutně vypovídat o výši nákladů nutných na uspokojování základních životních potřeb, obzvláště v Praze, kde je průměrná mzda vyšší než ve zbývajících částech České republiky, zatímco náklady na běžné potřeby se výrazně neliší.²⁴ Navíc odvozování požadované výše příjmu od průměrné mzdy znevýhodňuje osoby, které nejsou ekonomicky aktivní, což jsou však často právě osoby pečující o malé děti.²⁵

Domnívám se proto, že požadovaná výše příjmu tak, jak ji stanoví hlavní město Praha, je nepřiměřeně vysoká a nepředstavuje tak přiměřený prostředek k dosažení jinak legitimního cíle (zajištění platby nájemného).

Dospěla jsem proto k závěru, že kritérium výše příjmu stanovené hlavním městem Prahou představuje nepřímou diskriminaci z důvodu pohlaví (rodičovství).

Podotýkám v této souvislosti, že k obdobnému závěru dospěl již můj předchůdce ve funkci veřejného ochránce práv JUDr. Otakar Motejl, který vydal *Doporučení k naplňování práva*

---

22 Jsem si samozřejmě vědoma, že kromě nájemného musí rodina při nájmu obecního bytu hradit také náklady na bydlení (tj. náklady na energie, služby a pod.). Ty však zpravidla výši nájemného výrazně nepřesahují. Ani při jejich započtení by tak náklady na bydlení v obecním bytě podle mého názoru výrazně nepřevyšovaly náklady na bydlení v azylovém domě, porovná-li částky uvedené u případové studie.

23 Jak už jsem uvedla, rodina stěžovatelů podle vyjádření pracovnice azylového domu cenu za ubytování vždy řádně hradila. Tuto skutečnost si může obec ověřit tak, že si nechá předložit potvrzení azylového domu, ubytovny či dřívějšího pronajímatele o tom, v jaké výši hradila rodina náklady na bydlení dosud a zda je hradila řádně.

24 Výdaje v jednotlivých okresech České republiky porovnal například týdeník Ekonom. V článku *Jak se žije v Česku* autorka uvedla, že nejvíce peněz k životu potřebují obyvatelé Prahy. Ze základních výdajů, jako je bydlení, energie, potraviny a další nezbytné položky, tvoří téměř 65 % nájemné. Ostatní položky dosahují spíše republikového průměru. Příliš nad průměrem si nestojí ani ceny vodného a stočného nebo energií. Současně se v článku uvádí, že díky nejvyšším mzdám patří Praha k oblastem s nejvyšším přebytkem rodinného rozpočtu. Z tohoto porovnání je patrné, že výše průměrné mzdy nemusí korespondovat s výší nákladů na nezbytné životní potřeby, zvláště pokud hovoříme o bydlení v obecních bytech, kde nájemné bývá nižší než na běžném trhu. Nevidím tedy ani důvod pro to, aby rodiny v podobné situaci jako je rodina stěžovatelů musely zvažovat bydlení mimo Prahu, jak ve svém vyjádření ze dne 24. dubna 2017 navrhovala primátorka hlavního města Prahy.

VOKURKOVÁ, Kateřina. Jak se žije v Česku. In: Týdeník Ekonom. [online]. Praha: Economia, a.s., Hospodářské noviny IHNEC.cz. 2015. [cit. 2017-9-1]. ISSN 1213-7693. Dostupné z: <https://ekonom.ihned.cz/c1-64371380-za-kolik-se-zije-v-cesku>.

25 Poukazuji v této souvislosti na to, že hlavní město Praha používá pro stanovení požadované výše příjmu údaj o průměrné mzdě i pro žadatele o nájem bytu, kteří jsou v sociální tísni.

na rovné zacházení se žadateli o pronájem obecního bytu.²⁶ V něm konstatoval, že je-li jako hodnotící kritérium pro žadatele o pronájem obecního bytu užíván požadavek nepřiměřené výše příjmu domácnosti žadatele, je takové kritérium diskriminační z důvodu pohlaví a doporučil obcím při posuzování žádosti o pronájem obecního bytu kritérium nepřiměřené výše příjmu nepoužívat.

Doporučení hlavnímu městu Praze

Na diskriminační povahu kritéria výše příjmu jsem již v říjnu 2017 upozornila primátorku hlavního města Prahy Mgr. Adrianu Krnáčovou, MBA. Současně jsem v souladu s ustanovením § 21b písm. c) zákona o veřejném ochránci práv hlavnímu městu Praha doporučila, aby pravidla pronájmu bytů změnilo tak, že již nebudou obsahovat požadavek na příjem domácnosti žadatele v současné podobě. K tomu jsem poskytla také zcela konkrétní doporučení, jakým způsobem je třeba pravidla změnit, tedy že:

- (1) S ohledem na to, že kritérium obecně stanovené výše příjmu na domácnost žadatele nepovažuji na nezbytný prostředek k zajištění platby nájemného, mám za to, že je možné jej z pravidel pronájmu bytů vypustit a daného cíle dosahovat užitím jiných prostředků.²⁷

Pokud by hlavní město Praha i nadále trvalo na doložení výše příjmu, navrhla jsem následující:

- (1) Bude-li požadovaný příjem hlavní město Praha i nadále odvozovat od počtu členů domácnosti, je dle mého názoru třeba zohlednit strukturu domácnosti (tedy kolik členů domácnosti představují dospělé osoby a kolik dětí, případně jakého věku, a zda se jedná o ekonomicky aktivní osoby).
- (2) Spíše než odvozovat požadovaný příjem od průměrné mzdy v Praze bych považovala za vhodné, aby jeho výše vycházela z údajů o nutných nákladech na základní životní potřeby se zohledněním ceny nájemného v obecním bytě.
- (3) Pravidla pro nájem bytů by měla umožňovat udělit ve zvlášť závažných případech výjimku z požadavku na výši příjmu domácnosti, aby nebyly z možnosti žádat o nájem obecního bytu vyloučeny rodiny, které jsou v podobné situaci jako rodina stěžovatelů.²⁸

Má doporučení však hlavní město Praha nevyslyšelo.

Kritérium zdrojů příjmu

Kritérium zdrojů příjmů stanoví, že příjmy žadatele nesmí pocházet výhradně ze sociálních dávek. Také toto kritérium je podle mého názoru nepřímo diskriminační, navíc v rozporu s Listinou základních práv a svobod.

---

²⁶ Doporučení veřejného ochránce práv ze dne 18. března 2010, sp. zn. 22/2010/DIS, dostupné z <http://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/2590>.

²⁷ Na příklad těch, které popisují v této analýze v kapitole zabývající se nezbytností kritéria výše příjmu.

²⁸ Rodina, která pečuje o malé děti, přičemž jeden z rodičů je navíc osobou s těžkým zdravotním postižením.

Rozpor s Listinou základních práv a svobod

Obec by se při pronajímání bytů měla samozřejmě zajímat o to, zda má zájemce o byt dostatečný příjem na úhradu nákladů na bydlení. V zásadě by však nemělo záležet na tom, zda tento příjem pochází z vlastní výdělečné činnosti, či ze sociálních dávek. Zájemci o byt jsou tímto způsobem sankcionováni za to, že pobírají sociální dávky, na které však mají podle zákona nárok (jinak by jim neměly být přiznány).

Podle článku 3 odst. 3 Listiny přitom nikomu nesmí být způsobena újma na právech pro uplatňování jeho základních práv a svobod. Újmu na právech je přitom podle odborné literatury²⁹ třeba vykládat široce, tj. rozumí se jí v nejobecnější rovině jakýkoliv postih či negativní dopad, ať je jakékoli povahy.

Podle čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod mají občané právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří a při nezpůsobilosti k práci, jakož i při ztrátě živitele. Každý, kdo je v hmotné nouzi, má podle čl. 30 odst. 2 Listiny právo na takovou pomoc, která je nezbytná pro zajištění základních životních podmínek. Osoby pobírající sociální dávky tak často tímto způsobem realizují svá základní práva zaručená jim právě Listinou.

Nemohou-li se osoby, jejichž příjem pochází ze sociálních dávek, ucházet o nájem obecního bytu, je jim způsobena újma na právech pro uplatňování jejich základních práv.

Rozpor s antidiskriminačním zákonem

Vyloučení žadatelů, jejichž příjmy pocházejí výhradně ze sociálních dávek, může dopadnout velmi nepříznivě např. na skupinu rodičů dětí do 4 let věku, jejichž příjem tvoří výhradně rodičovský příspěvek nebo peněžitá pomoc v mateřství. V poznámce pod čarou se v pravidlech navíc uvádí, že se toto kritérium týká i případného dalšího člena společné domácnosti žadatele. Případný žadatel o byt v sociální tísní, který sdílí domácnost s matkou dítěte, která pobírá rodičovský příspěvek jako svůj jediný příjem, by za těchto podmínek byl bez dalšího odmítnut. Pravidla sice uvádějí možnost udělení výjimky ve zvlášť závažných případech, není v nich ale stanoveno, které případy mohou být posouzeny jako zvláště závažné, či které okolnosti jsou posuzovány pro účely udělení výjimky.

Rodičovský příspěvek je ze své podstaty určen rodiči dítěte, tj. jeho matce či otci. Toto vstupní kritérium tak může mít nepříznivý dopad na rodiče, jemuž je rodičovský příspěvek určen. Tedy na rodiče, který celodenně a řádně pečuje o dítě mladší 4 let, a z toho důvodu nemůže být ekonomicky aktivní. Způsob, jakým je kritérium v pravidlech koncipováno, zároveň vylučuje z možnosti podat žádost o obecní bydlení i osoby sdílející s takovým rodičem společnou domácnost, které nemusejí sociální dávky pobírat vůbec. Přestože má uvedené ustanovení obecný charakter, nepříznivě dopadá na skupinu osob chráněnou antidiskriminačním zákonem.

---

29 WAGNEROVÁ, E., ŠIMÍČEK, V., LANGÁŠEK, T., POSPÍŠIL, I. a kol. Listina základních práv a svobod. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2012. ISBN 978-80-7357-750-6, s. 117.

Ač může být i toto kritérium odůvodněno legitimním cílem, tedy povinností řádně pečovat o majetek obce a pronajímat jej pouze osobám, které budou schopny hradit náklady na bydlení, nepovažuji je za přiměřený a nezbytný prostředek k dosažení takového cíle. K tomu mě vedou obdobné argumenty, které jsem již výše uvedla u kritéria příjmu. Ověření, zda bude zájemce o byt schopen hradit nájemné, lze zajistit i jinými prostředky, zejména porovnáním, zda po odečtení celkových nákladů na bydlení spojených s užíváním konkrétního nájemního bytu od celkového příjmu domácnosti žadatele bude rodině žadatele zbývat alespoň částka životního minima, bez ohledu na to, zda příjmy pocházejí z výdělečné činnosti či z oprávněně pobíraných sociálních dávek. Využít lze rovněž institutu zvláštního příjemce dávky či možnosti použít dávku k přímé úhradě nákladů na bydlení.

Dospěla jsem proto k závěru, že kritérium zdroje příjmu stanovené hlavním městem Prahou představuje nepřímou diskriminaci z důvodu pohlaví (rodičovství). Kromě rodičů pobírajících rodičovský příspěvek či peněžitou pomoc v mateřství může navíc nepříznivě dopadat i na jiné skupiny chráněné antidiskriminačním zákonem (například osoby se zdravotním postižením), které jsou v důsledku své sociální situace odkázány na příjem ze sociálních dávek.